

CPT: lühiülevaade

Täiendavaks lugemiseks

- ▶ CPT külastusaruanded, valitsuste vastused, avalikud avaldused ja üldaruanded on olemas CPT kodulehel.
- ▶ CPT on välja töötanud standardid vabaduskaotuses inimeste jaoks. Nimetatud standardite kokkuvõte on avaldatud kogumikus "CPT standardid".
- ▶ Täiendavat teavet CPT mandaadi ja töömeetodite kohta leiab Euroopa Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Konventsioonist ja selle Selgitavast Aruandest.

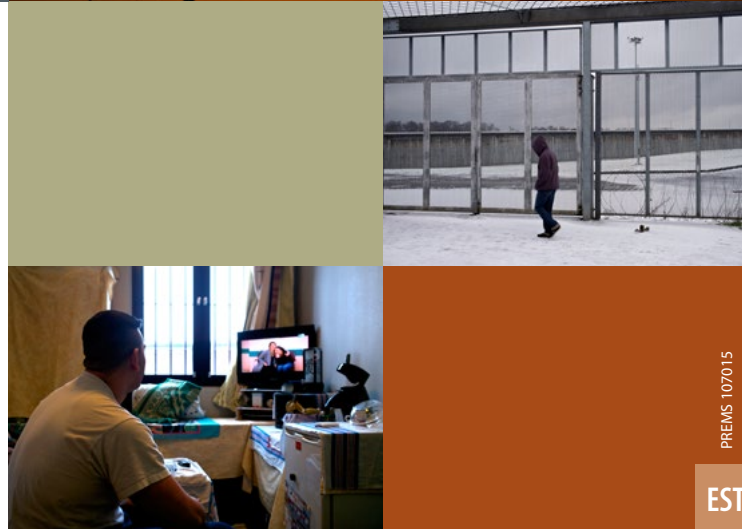
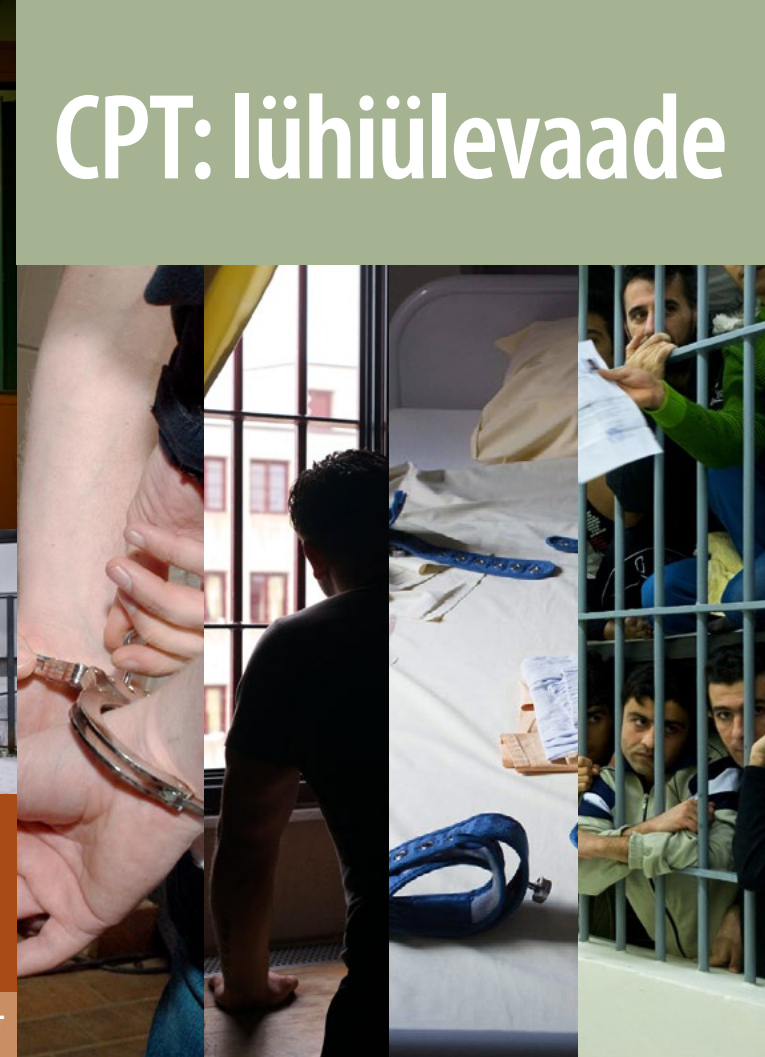
Täiendav informatsioon:

Secretariat of the CPT
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
Prantsusmaa

Internet: www.cpt.coe.int
e-post: cptdoc@coe.int
Telefon: +33 (0)3 88 41 20 00
Faks: +33 (0)3 88 41 27 72

www.coe.int

Euroopa Nõukogu on mandri juhtiv inimõiguste organisatsioon. Nõukogul on 47 osalisriiki, kellest 28 on Euroopa Liidu liikmesriigid. Kõik Euroopa Nõukogu liikmesriigid on alla kirjutanud Euroopa Inimõiguste Konventsioonile, mis on inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi kaitseks koostatud rahvusvaheline lepe. Euroopa Inimõiguste Kohus teostab järelevalvet, kuidas osalisriigid Konventsiooni tegelikkuses rakendavad.

**Piinamise ja Ebainimliku
või Alandava Kohtlemise
või Karistamise Tõkestamise
Euroopa Komitee (CPT)**

Vabaduskaotuses olevate inimeste ebainimliku kohtlemise ennetamine Euroopas

— CPT korraldab kinnipidamiskohtade külastusi, et hinnata seda, kuidas vabaduskaotuses inimesi koheldakse. Kinnipidamiskohtade alla kuuluvad vanglad, noorte kinnipidamiskeskused, politseijaoskonnad, sisserändajate kinnipidamiskeskused, psühhiaatriaiglad, sotsiaalhooldekodud jne.

— CPT delegatsioonidel on piiramatult juurdepääs kinnipidamiskohtadesse ja õigus selliste kohtade sees piiramatult ringi liikuda. Delegatsioonid vestlevad eraviisiliselt vabaduskaotuses inimestega ja suhtlevad kõigi nendega, kes võivad edastada teavet.

— Pärast igakordset taolist külastust saadab CPT vastavasse riiki üksikasjaliku aruande. Selles sisalduvad CPT tähelepanekud ja soovitusel, kommentaarid ning teabepäringud. CPT palub ka üksikasjalikku vastust nende teemade kohta, mida aruandes tõstatatakse. Nimetatud aruanded ja vastused nende moodustavad pideva kahepoolse teabevahetuse CPT ja vastava riigi vahel.

— CPT täisnimetus on "Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee". Nimetus on rõhuasetus kahel olulisel joonel – esiteks üle-Euroopaline ulatus ja teiseks ei käsitleta mitte ainult "piinamist", vaid ka tervet rida olukordi, mille tulemusena võib esineda "ebainimlik või alandav kohtlemine või karistamine".

Külastuste süsteem

— Külastusi viivad läbi delegatsioonid, mis tavaliselt koosnevad mitmest CPT liikmest ja Komitee Sekretariaadi töötajatest ning vajadusel ka täiendavatest ekspertidest ning tõlkidest.

— CPT külastused toimuvad korrapäraselt (tavaliselt kord nelja aasta jooksul), kuid täiendavaid "ad hoc" külastusi tehakse vajadusel ka.

— Komitee peab teavitama vastavat riiki külastuse kavatsusest. Pärast teavitamist võib CPT delegatsioon suunduda igal ajal ükskõik millisesse kohta, kus viibivad vabaduskaotuses inimesed.

Koostöö ja konfidentsiaalsus

— Koostöö ja konfidentsiaalsuse põhimõtted on kehtestatud CPT-d loova rahvusvahelise leppega.

- ▶ CPT töö keskmes ongi koostöö riikide ametivõimudega, sest eesmärgiks on pigem kaitsta vabaduskaotuses inimesi ning mitte niivõrd mõista riike hukka kuritarvituste eest.
- ▶ CPT töö teiseks tunnusjooneks on konfidentsiaalsus. CPT tähelepanekud, aruanded ja valitsuste vastused on põhimõtteliselt konfidentsiaalsed. Kuid siiski on suur osa CPT töö kohta käivast teabest avalik.

Väljaanded

- ▶ Riik võib ka ise paluda CPT aruande avaldamist koos omapoolsete vastustega. Siiani on enamik riike valinud võimaluse, et need dokumendid ka avaldatakse.
- ▶ Kui riik ei tee koostööd või keeldub olukorra parandamisest CPT soovitude põhjal, siis võib Komitee valida võimaluse teha avalik avaldus.
- ▶ Lisaks koostab CPT oma tegevuse kohta üldaruande, mis avaldatakse üks kord aastas.

CPT ülesehitus

- ▶ CPT liikmed on sõltumatud ja erapooletud eksperdid väga erineva taustaga, sealhulgas juristid, arstid ja vanglate või politseitöö spetsialistid.
- ▶ Üks liige valitakse Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee poolt iga osalisriigi nimel. Liikmed teevad tööd isiklikult enda nimel (ehk siis nad ei esinda seda riiki, kelle nimel nad on valitud). Nende sõltumatuse täiendavaks tagamiseks ei külasta vastava liikmed seda riiki, mille nimel nad Komiteesse valiti.
- ▶ CPT sekretariaat on Euroopa Nõukogu osa.

Taustateave

- ▶ CPT moodustati Euroopa Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Konventsiooni alusel, mis jõustus 1989. aastal.
- ▶ CPT aluseks on Euroopa Inimõiguste Konventsiooni artikkel 3, kus on sätestatud "Keegi ei tohi olla allutatud piinamisele või ebainimlikule või alandavale kohtlemisele või karistamisele".
- ▶ CPT ei ole uurimisasutus, vaid kohtuväline ennetav mehhanism, mille kaudu saab kaitsta vabaduskaotuses inimesi piinamise ja muude väärkohtlemise vormide eest. CPT täiendab seega Euroopa Inimõiguste Kohtu tehtavat tööd.

Ratifikatsioonid

- ▶ Konventsiooni on ratifitseerinud 47 Euroopa Nõukogu osalisriiki.
- ▶ Konventsioon on avatud allakirjutamiseks Euroopa Nõukogu osalisriikidele. Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee võib kutsuda ka neid riike, kes organisatsiooni ei kuulu, liituma konventsiooniga.